

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מין ומוות באמנות עכשווית: פסיכואנליזה ואסתטיקה במבט הדדי -
5522

תאריך עדכון אחרון 19-07-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תולדות האמנות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר שיר אלוני יערי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: shir.aloni@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום רביעי 15:15-14:15

מורי הקורס:
ד"ר שיר אלוני יערי

תאור כללי של הקורס:

בחקירתה דחפים מיניים ותוקפניים ככוחות המעצבים ומניעים את הנפש והתרבות, כמו גם בהתעניינותה בשפת הסמלים של החלום והמשחק, היוותה הפסיכואנליזה מקור השראה לאמנים ומשלב פורה למחשבה על אמנות לאורך המאה העשרים ולתוך המאה העשרים ואחת. הקורס יתמקד בדיאלוג האמנותי העכשווי עם 'מדע הלא מודע' (כפי שכינה פרויד את התורה שפיתח) ויבחן את יישומיה של דיסציפלינה רעיונית וטיפולית זו כאמצעי להבנת תהליכי יצירה, משמעויותיהן של עבודות אמנות ואיכויותיה הרגשיות של החוויה האסתטית. לצד ניתוח חזותי של יצירות מהעשורים האחרונים המשקפות תימות ומושגים פסיכואנליטיים, נעין בחיבורים תיאורטיים מרכזיים וכן במאמרים מאת מבקרי וחוקרי אמנות העושים שימוש בפסיכואנליזה כמסגרת מתודולוגית ופרשנית.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להבין ולעשות שימוש במושגים פסיכואנליטיים מרכזיים כמו גם להעמיק את היכרותם עם תהליכי יצירה ואמצעי הבעה המאפיינים את שדה האמנות העכשווית.

לנתח ולהעריך מחקרים אקדמיים ומאמרי ביקורת בתולדות האמנות והתרבות החזותית המשתמשים בפסיכואנליזה כמסגרת מתודולוגית ופרשנית.

ליישם ולשלב המשגות תיאורטיות מאסכולות פסיכואנליטיות (שונות) במחקר וניתוח עצמאיים של יצירות אמנות עכשווית.

דרישות נוכחות (%):

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
הדיאלוג בין אמנות ופסיכואנליזה

פרויד והגישה הפתוגרפית

ז'וז' אינה מקטרת: סוריאליזם ומלאכת החלום

פטישיזם, פטישיזם נשי ונשיות כמסכה

מלאני קליין:

'Art object as part-object'

ז'וליה קריסטבה:

subject/object/abject

'צלו של האובייקט': אבל ומלנכוליה

מרחבים פוטנציאליים: משחק, יצירה והחוויה האסתטית

מעטפות נפשיות: 'האני עור'

האלביתי

על הספה: אמנות על פסיכואנליזה

חומר חובה לקריאה:

זיגמונד פרויד, 'המשורר וההזייה' (1908), מעשה היצירה בראי הפסיכואנליזה ומסות אחרות, תרגום: אריה בר, תל אביב: דביר, 1988, עמ' 8-1

זיגמונד פרויד, 'זיכרון ילדות של ליאונרדו דה-וינצ'י' (1910), מעשה היצירה בראי הפסיכואנליזה ומסות אחרות, תרגום: אריה בר, תל אביב: דביר, 1988, עמ' 111-166

זיגמונד פרויד, 'פטישיזם' (1927), מיניות ואהבה, תל אביב: עם עובד, 2002, עמ' 195-199

Joan Riviere, 'Womanliness as a Masquerade', *The International Journal of Psychoanalysis (IJPA)*, vol. 10 (1929) pp. 303-313

קטעים מתוך ז'וליה קריסטבה, כוחות האימה: מסה על הבזות (1980), תרגום: נועם ברוך, תל אביב: רסלינג, 2005

זיגמונד פרויד, 'אבל ומלנכוליה', אבל ומלנכוליה / פעולות כפייתיות וטקסים דתיים, תרגום: אדם טננבאום, תל אביב: רסלינג, 2002, עמ' 7-27

קטעים מתוך ד. ו. וויניקוט, משחק ומציאות, תל אביב: עם עובד, 1999

קטעים מתוך דידיה אנזייה, ה'אני עור', תרגום: אורית רוזן, תל אביב: תולעת ספרים, 2004

זיגמונד פרויד, 'האלביתי' (1919), תרגום: ד"ר רות גינזבורג, פרויד, מבחר כתבים, ח', תל אביב: רסלינג, 2012, עמ' 41-87

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 5 %
הגשת עבודה 95 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: